

Çağdaş Seramik Sanatında “Trompel’oeil” Tekniği Özelinde Christopher David White Örneği

The Example of Christopher David White, specifically in the “Trompe L’oeil” Technique in Contemporary Ceramic Art

Rasim BAĞIRLI^a Seda ÖZCAN ÖZDEN^b

Geliş: 02.02.2026 | Kabul: 17.03.2026

Öz: Çağdaş sanat alanında yaşanan ekonomik, kültürel, teknolojik yenilikler bireyler ve toplumlar üzerinde değişimlere yol açmaktadır. Bu durum sanat, toplum ve izleyici arasında ortaya çıkan farklı bakış açılarına olanak tanımaktadır. Sanatın farklı disiplinlerinde ortaya çıkan deneysellik kavramı plastik sanatların her alanında ortaya konulan anlatım biçimlerini, konu/malzeme çeşitliliğini ve alternatif bakış açılarını yeniden tasarlamaktadır. Plastik sanatlarda yaşanan bu değişim ve dönüşümler çağdaş seramik sanatı bakımından da yaşanmaktadır. Sanatta özgün ifade biçimlerine yönelik arayışlar seramik sanatında bir anlamda “doğaya ait” olanın yeniden izleyiciye sunulduğu bir alan olan Trompe L’oeil tekniği ile ortaya konulmuştur. Bu teknik bağlamında gerçekleştirilen ilk örnekler 5. yüzyıla dayanmaktadır. Genel olarak resim alanı ile ilgili olan bu teknik zaman içinde plastik sanatların her alanında sanatçılar tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Seramik alanında çağdaş uygulamalar bağlamında yenilikçi ve deneysel söylemlerin sanatçıların bir ifade dili olarak kullanılması durumu Trompe L’oeil tekniği ile ortaya konulan hipergerçekçi seramiklerde de kullanılmaktadır. Bu tekniğin seramik heykeller bağlamında ustaca uygulamasını yapan Chiristopher David White ve onun üretimleri çalışmanın ana konusunu oluşturmaktadır. Sanatçının çevresel sorunlara/ kaygılara odaklandığı seramik heykelleri bir anlamda insan-doğa ilişkisini yeniden sorgulamaktadır. Bu durum seramik sanatında geleneksel biçim ve uygulamaların yanı sıra deneysel yaklaşımlar aracılığı ile sanatçıların yeni ve bireysel anlatım dilleri oluşturması bakımından da dikkat çekicidir.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Sanat, Seramik, Trompe L’oeil Tekniği, Chiristopher David White.

Abstract: Economic, cultural, and technological innovations in the field of contemporary art are leading to changes in individuals and societies. This situation allows for different perspectives to emerge between art, society, and the audience. The concept of experimentation emerging in different disciplines of art is redesigning the forms of expression, the variety of subjects/materials, and alternative perspectives presented in every field of visual arts. These changes and transformations in the visual arts are also occurring in contemporary ceramic art. The search for original forms of expression in art has been demonstrated in ceramic art through the Trompe L’oeil technique, a field where what is “natural” is presented to the viewer anew. The first examples created using this technique date back to the 5th century. Generally associated with painting, this technique has gradually come to be used by artists in every field of the visual arts. In the context of contemporary ceramic practices, the use of innovative and experimental discourses as a language of expression by artists is also evident in hyperrealistic

^a ✉ Öğr. Gör. Dr., Selçuk Üniversitesi

Türkiye | rasimcebrailoglu@gmail.com

^b ✉ Dr. Öğr. Üyesi, Kapadokya Üniversitesi

Türkiye | sedaozzcan@gmail.com

Citation: Bağırılı, R. ve Özcan Özden, S. (2026). Çağdaş seramik sanatında “Trompel’oeil” tekniği özelinde Christopher David White örneği. *Kesit Akademi Dergisi*, 12 (46), 187-203.

Bu makale İntihal.net tarafından taranmıştır. *This article was checked by İntihal.net.* Bu makale Creative Commons lisansı altındadır. *This article is under the Creative Commons license.*

ceramics created using the Trompe L'oeil technique. Christopher David White, who masterfully applies this technique in the context of ceramic sculptures, and his works constitute the main subject of this study. The artist's ceramic sculptures, focusing on environmental issues/concerns, in a sense re-examine the human-nature relationship. This is noteworthy in terms of artists creating new and individual languages of expression through experimental approaches alongside traditional forms and practices in ceramic art.

Keywords: Contemporary Art, Ceramics, Trompe L'oeil Technique, Christopher David White.

Giriş

Çağdaş sanat, içinde bulunduğu dönemin ekonomik, kültürel ve teknolojik dinamikleriyle sürekli olarak yeniden şekillenen, disiplinlerarası yapısıyla birey, toplum ve izleyici arasındaki ilişkiyi dönüştüren bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dönüşüm süreci, plastik sanatlarda malzeme, teknik ve anlatım biçimlerinin çeşitlenmesine olanak tanırken, deneysel yaklaşımların da sanat pratiği içerisinde belirleyici bir rol üstlenmesine neden olmaktadır. Özellikle çağdaş seramik sanatı, geleneksel üretim anlayışının ötesine geçerek, hipergerçekçi anlatımlar ve yanılsama temelli uygulamalar aracılığıyla güncel sanat söylemleriyle güçlü bir bağ kurmaktadır. Bu bağlamda Trompe L'oeil tekniği, gerçeklik ve algı kavramlarını sorgulayan yapısıyla seramik sanatında dikkat çekici bir ifade aracı olarak öne çıkmakta; doğa, nesne ve insan ilişkisini yeniden yorumlayan çağdaş seramik heykellere kavramsal bir zemin sunmaktadır. Sanatçı, tanıklık ettiği dönemin koşulları doğrultusunda üretimlerini gerçekleştirirken çağın sunduğu imkânlardan yararlanır; sanatsal anlatımını güçlendirmek amacıyla farklı malzemeleri ve üretim yöntemlerini bir araya getirir. Zaman içerisinde sanatsal yaratım süreçlerinde ortaya çıkan değişimler, sanatçının çalışma pratiğini hem çeşitlendirmiş hem de daha özgür bir ifade alanı oluşturmasını sağlamıştır. Bu dönüşüm süreciyle birlikte sanat eserinin anlamı ve işlevi üzerine yeni düşünsel yaklaşımlar da geliştirilmiştir. Seramik malzemenin yüzyıllar boyunca süregelen geleneksel üretim yöntemleri ise, günümüz sanatçıları tarafından çağdaş yorumlarla ele alınarak kullanılmaya devam etmektedir (Özeskici, 2021: 46).

Seramik Sanatında Yenilikçi Bir Söylem ve “Trompe L'oeil” Tekniği

İnsanlık varoluşundan bu yana sürekli gelişen ve değişen yaşamsal özellikleri ile sürekli daha iyi ve daha mükemmele doğru bir arayış içerisinde olmuştur. Bu istek, hem kişisel odaklı hem de toplumsal odaklı olabilmektedir (Bingöl ve Çevik, 2020: 310). Sanat, toplumun karmaşıklıklarını, özlemlerini ve çelişkilerini yansıtan, insanlığın kolektif bilincine kısa bakışlar sunan bir aynadır. Bu ayna aynı

zamanda geçmişi koruyan, bugünü aydınlatan ve geleceği tasavvur eden bir hafıza aracıdır (Kayahan ve Arslan, 2024). Aydın’a göre ise (2009: 171), “Günümüz sanatı, öznenin gerçeği sorgulayarak ürettiği bir eylem ya da çok katmanlı çağrışımlarla dolu bir tasarım nesnesi biçiminde, sanatı kendisine özgü bir gerçeklik alanı olarak tanımlamamıza yol açmaktadır”. Çağdaş sanat sürekli bir değişim ve dönüşüm içerisinde devam etmektedir. Toplumsal gelişmelere paralel olarak sanat pratikleri, uygulama teknikleri ve malzemeler de değişmektedir (Kayahan ve Çevik, 2021: 1244). Kırmızıgül’e (2020: 217) göre; 20. yüzyılın savaşlarla belirlenen betimsel çizgisi içinde yeniden şekil alan sanat alanı bağlı bulunduğu dönemdeki teknolojik gelişmelerin de etkisiyle birlikte modernitenin yarattığı negatif etkilerinin eylemsel sanat enstalasyonlarıyla kavram odaklı bir sürecin de başlangıcını oluşturmaya başlamıştır. Küreselleşme ile farklı disiplinlerin arasındaki duvarlar eriyerek günümüz sanatının uygulama biçimlerine yön vermeye başlamıştır. Birbirinden beslenen disiplinler arası yaklaşım ile sanatçılar, çeşitli malzeme ve tekniklerin sunduğu imkânları kendi özgünlükleri ve ifade özgürlükleri çerçevesinde değerlendirerek sanat dünyasında büyük bir çeşitliliğin oluşmasına katkıda bulunmakla birlikte, dönemlerine özgü imgeler üreterek sanatsal yönelimlere etki etmektedirler (Özcan Özden, 2025: 167).

Yüzyıllar boyunca insanoğlunun günlük yaşantısı içinde yer alan seramik çok yakın bir geçmişe kadar zanaat yönüyle kendine bir yaşam alanı bulmuş ve varlığını sürdürmüştür. Ancak tuval resminin yeniden sorgulandığı, Heykel Sanatının biçim değiştirdiği ve yeni sanat yapılanmalarının olduğu günümüz modern sanatında, Seramik Sanatı kendine özgü üretim olanakları ve anlatım dili ile görsel sanatlar içinde özel bir konumda bulunmaktadır (Şahbaz, 2006: 3). Dünyada seramik sanatını paylaşmayan toplum yok gibidir. Kültürlerin benzer ve farklı değerleri seramik sanatının benzer ve ayrımlı örneklerini oluştururlar (Arcasoy, 2005:1). Bu bağlamda seramik ve kültür birlikteliği birbirine koşut gitmesine rağmen her toplum bu birlikteliğin doğurduğu değişim süreçlerini aynı şekilde ve zamanda yaşamaz (Erzen, 1991: 11-12). Tarih boyunca içinde yer aldığı medeniyetin gelenek ve göreneklerini, yaşam biçimlerini, toplum yapısını ve estetik anlayışını yansıtan göstergelerden biri olan seramik malzeme ile günlük hayatın çoğu alanında karşılaşırız. Seramik, sanat alanından ileri teknoloji ürünlerine kadar birçok alanda çözüm sunan bir konumdadır. Kendine has yapısı, artistik ve teknik özellikleri seramik malzemeyi bir anlamda vazgeçilmez kılmaktadır (Kendir, 2020:

45). Günümüzde sanatçılar, fikirlerini ifade edebilecekleri geniş alanlarda, her türlü teknik ve malzemeyi kullanarak özgün anlatım biçimlerine ulaşmışlar/ulaşmaktadır (Döl, Bingöl ve Çevik, 2021: 1210). Bu bağlamda daha fazla seramik sanatçısının özgün ifade biçimi arayışı ile geleneksel yöntemlerin ve malzemenin sınırlarını genişlettiği görülmektedir. Bu gelişim sanatın farklı disiplinleriyle eş zamanlı olarak gerçekleşmiştir. Diğer sanatlarda da olduğu gibi teknolojinin ilerlemesi ile çağdaş seramik dünyasında da klasik yaklaşımlar ve alışkanlıklara karşı yeni anlam arayan ve deneysel yaklaşımlar öneren sanatçılar yer almaktadır. Bu bağlamda 21. yüzyılın getirdiği teknolojik yeniliklerin insanlık üzerindeki etkisi ile dünyada her alanda inovatif yaklaşımların geliştiğini görmek mümkündür. Seramik sanatının zamansız gelenekselliği ve klasik uyarlamalarını takip eden pek çok sanatçı seramiğin geleneksel ifade biçimini ve alışagelmış görünümünü eserlerinde korurken, birçok sanatçı deneysel yaklaşımlar ve inovatif estetik yoluyla malzemeye anlam katmayı seçmiştir (Kayalıoğlu, 2023:316-317 ve 325).

Sanat eserlerinin ortaya çıkışında sanatçının yeteneğinin yanı sıra yaratıcılık önemli bir rol oynamaktadır. Yaratma eyleminde öykünme, yansıtma, yorumlama ve taklit gibi unsurlar yer almaktadır. Söz konusu unsurların uygulama biçimlerinden biri de izleyicinin ilk bakışta imgeyi aslında sadece temsil edildiği nesnenin kendisi olarak algılamasına yol açan ve Fransızcada gözü aldatmak anlamına gelen Trompe L'oeil tekniğidir. Bu teknik ile ortaya konulmuş eserlerin tarihsel sürecine bakıldığında ilk örneklerin 5. yüzyıla dayandığı ve daha ziyade resim alanıyla ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu tekniği uygularken sanatçıların çok detaylı çalıştıkları ve kişisel bazı teknikler uyguladıkları görülmüştür. Trompe L'oeil tekniğinin taklit, yanılsama, imitasyon, simülasyon ve illüzyon terimlerini içinde barındırdığı görülmektedir (Yılmaz, 2022: 1-17). Seramik uygulamalar bağlamında yenilikçi ve deneysel bir ifade biçimi olarak değerlendirilen Trompe L'oeil tekniğiyle üretilen sanatçı eserlerinin, hipergerçekçi bir estetik anlayış içerisinde güçlü bir yanılsama etkisi yarattığı görülmektedir. Trompe L'oeil yaklaşımını benimseyen seramik sanatçıları, gerçeklik algısını güçlendirmek amacıyla genellikle çeşitli boya türleri ve farklı yardımcı malzemelerden yararlanarak izleyicide gerçeğe yakın bir algı oluşturmaya yönelmektedir. Daha çok gündelik obje ve gündelik tüketim nesneleri kullanılan Trompe L'oeil tekniği ile ayakkabılar, sigara izmaritleri, merdaneler, deri ceketler, ahşap kasalar, koliler sanatçıların taklidini yaptığı nesneler haline gelmiştir. Seramik sanatçıları bu eserleri üretirken teknik

olarak karışık malzemeler kullanmışlardır. Eserin yapım aşaması oluşturulduktan ve ürün pişirimi gerçekleştirildikten sonra akrilik, lateks, plastik boyalar ve sprey boya gibi boyalar kullanılmıştır. Gerçekçi görünüm yaratımının sağlanması için bu tür malzemeler kullanılmak zorunda kalınmaktadır. Ancak kimi sanatçılar astar, seramik sıraltı ve sırüstü boyaları veya artistik sırlarda kullanmaktadır (Doğan, 2019:28-29).

Bu teknikte ağaç dokusu gibi hipergerçekçi bir görünüm elde etmek için sanatçıların özel bazı reçeteler ve teknikler uyguladığı görülmektedir. Sanatçıların bazılarının ağaç dokusunu elde edebilmek için sır ve pigment dışında farklı renklendiriciler kullandıkları, dokuları elde etmek için uzun uğraşlarla sonuca ulaştıkları anlaşılmıştır. Sanatçıların hipergerçekçi bir görünüme sahip olarak ürettikleri söz konusu teknikle yapılan eserlerin, özgün biçim arama kaygısı taşımaya da ayrı bir bağlam ve mekânda biçimsel bir kaygı duyularak yapılmış olan ürünler olduğu görülmüştür (Yılmaz, 2022: 1).

Christopher David White’ın Seramik Üretimleri Üzerine Okumalar

Günümüzde seramik sanatçıları; duygu, düşünce ve mesajlarını salt kendi sanat malzemeleriyle ifade etmek yerine, eserlerindeki ifade gücünü artırmak, disiplinler arası etkileşim kurmak vb. amaçlarla başka sanat dallarının malzemesi olan ya da herhangi bir şekilde sanat malzemesi olmayan unsurları seramik malzeme ile bir arada kullanmayı tercih etmiştir (Yıldırım, 2021: 373). Çağımızın heykel ve seramik sanatına özgünlükleriyle damga vuran bu sanatçılar, farklı biçimsel arayışlarla kendi tarzlarını oluşturmuşlardır (Kaytan, 2009: 60). “Doğa” konusunun Çağdaş Seramik Sanatındaki ele alınış şeklide benzer şekilde yeni bir form almıştır. Doğaya duyulan hayranlık ve korku yerini onun tahribatına karşısergilenen bir duyarlılık yaratma amacı geliştirme tutumuna evrilmiştir. Christopher David White, Kate Macdowell, Alberto Bustos ve Crystal Morey gibi Çağdaş Seramik Sanatı alanında işler üreten sanatçılar doğa tahribatını konu alan ve bu duruma karşı eleştirel bir tutuma sahip eserler oluşturmuşlardır. Ana amaçları günümüz dünyasının doğaya karşı verdiği zarara dikkat çekmek olsa da sanatçıların bunu anlatış biçimleri birbirlerinden farklıdır (Öz, 2019: 74).

Görsel 1-2: Christopher David White, Başa Çıkamayacak Kadar Sıcak, 18x7x8,5 cm, Seramik ve Akrilik

Kaynak: Görsel 1: <https://peakd.com/art/@mai/surreal-ceramics-by-christopher-david-white> (03.01.2026)

Görsel 2: <https://tr.pinterest.com/pin/263601384423066073/> (03.01.2026)

21. yüzyıl seramik ve resim sanatçıların, multidisipliner ve provokatif çalışmaları, işlevsellikleri kadar kavram potansiyelleriyle de öne çıkmaktadır. Sanatçılar disiplinlerarası, çoğulcu çalışmalarıyla geçmişe atıfta bulunarak, geçmişin tüm düşünsel ve sanatsal yapılanmalarına eleştirel bir gözle bakmaktadır. Bu noktada sanatçılar, alışılmış sanat ilkelerine ve üretimlerine karşı çıkarak, sanatı yetenekten ve özgünlükten arındırmış, yapıtlarını en uç plastik formlarda üretmişlerdir. Christopher David White, Dünya'nın kendisini kişileştirmeyi ve daha geniş felsefi soruların yanı sıra, belirli çevresel kaygıları ele alarak, insanlığın doğal dünyayla olan ilişkisini göstermeyi amaçlamaktadır (Can ve Çakar, 2022: 269-270).

Görsel 3-4: Christopher David White, Seramik Heykel ve Detayı.

Görsel 3-4: <https://mymodernmet.com/christopher-david-white-trompe-l-oeil-sculpture/> (03.01.2026)

Christopher David White, çoğunlukla kil kullanarak ve detaylara büyük özen göstererek el yapımı eserler üreten bir Trompe L’oeil heykeltıraşıdır. Eserleri genellikle çürüyen tahta parçalarına, paslanmış metallere ve çeşitli bozulma aşamalarındaki diğer nesnelere benzemektedir. Bu eserler, insanlık ve doğa arasındaki ilişkiyi ve her ikisinin de sürekli olarak büyüme ve çürüme arasında nasıl bir değişim içinde olduğunu araştırmaktadır. Sanatçı, 2012 yılında Indiana Üniversitesi’nden Seramik alanında Güzel Sanatlar Lisansı, 2015 yılında ise Virginia Commonwealth Üniversitesi’nden El Sanatları/ Malzeme Çalışmaları alanında Güzel Sanatlar Yüksek Lisansı derecesini almıştır. Ayrıca sanatçı, El Sanatları, Yaratıcılık ve Tasarım Merkezi’nden Windgate Bursu’nu kazanmış ve daha sonra 1708 Galerisi tarafından düzenlenen INLight 2014’te *Çevre Bilinçli Sanatçı* ödülüne layık görülmüştür. Eserleri, Juxtapoz, Beautiful Decay, My Modern Met ve This is Colossal gibi birçok önde gelen sanat yayınında yer almış ve uluslararası alanda birçok galeride/ müzede sergilenmiştir (Artaxis.org, 2026). White’ın eserlerinde ilk olarak göze çarpan insan uzuvlarının, organlarının kurumuş ağaç dokularından oluşması ve genelde çürük ya da deforme olmuş biçimde şekillendirilmesidir. Christopher David White’ın bu tarzda oluşturduğu insan parçaları ya da organları bitki, meyve, nükleer tesis boruları, yıkılmış insan yapıları, iskelet ya da hayvan gibi farklı formlar ile birleştirerek kompozisyonlar oluşturmakta ve geleceğe dair uyarı niteliğinde mesajlar vermektedir (Görsel 1-21) (Öz, 2019: 74-75).

Görsel 5-6: Christopher David White, Seramik Heykel, Farklı Açılardan

Görsel 5-6: <https://mymodernmet.com/christopher-david-white-trompe-l-oeil-sculpture/>
(03.01.2026)

Genel bir değerlendirme ile Trompe L’oeil seramik uygulamalarında temsili yapılacak nesnenin tanımı, taklit edilmesi gereken yüzey karakterlerinin

tamamıdır. Dokuyu oluşturan rölyefin biçimi, renk doygunluğu, ışığa olan tepki, boyut, parlaklık ve transparanlık gibi yüzey elemanlarının tamamı, gerçek nesnenin temsili sırasında dikkatle çözüme kavuşturulması gereken temel unsurlardır (Kendir, 2020: 74). White, sanat pratiğinin merkez teması niteliğindeki insanın doğayla olan kopmaz bağını figürler ile yansıtmaktadır. Biyolojik yapımızdan evrenin geniş yapısına kadar tüm varoluş düzeylerinde doğayla derin bir uyum içinde olduğumuzu düşünen White, buna rağmen modern yaşamın getirdiği ayrışma süreçleriyle insanlığın kendisini doğal çevresinden soyutlamış ve çevreyle çatışmalı bir konuma yerleştirmektedir. White'ın çalışmaları, günlük yaşam pratiklerini insan ve doğa ilişkisi bağlamında sorgulamaktadır. Sanatçı, ekolojik dengeyi tehdit eden tüketim odaklı yaşam tarzını dönüştürerek sürdürülebilir bir insan-doğa ilişkisi kurmanın zorunluluğuna da dikkat çekmektedir (Özrili, 2023: 84).

Sanatçının üretim yönteminde ilk formu seramik heykel olarak elle şekillendirmektedir. Seramikleri düğümler ve dallar biçiminde şekillendirerek, onların üzerinde ağaçlara ait damarlar için büyük oluklar açmaktadır. Çalışma atölye ortamında kontrollü biçimde kurutulduktan sonra, dışçı aletleri, tel fırçalar ve özel bıçaklar aracılığı ile daha karmaşık bileşenlerin işlenmesi sağlanır. Hafif biçimde susuz kalmış seramik malzeme, ahşap dokusunu geliştiren doğal çatlaklar ve çukurlar oluşturmaktadır. Seramiklerin ilk pişirimi yapıldıktan ve mukavemet kazandıktan sonra sanatçı, her heykeli büyük ölçüde nötr bir akrilik paletiyle boyamaktadır (Ebert, 2021).

Görsel 7-8-9: Christopher David White, O Batma Hissi, Seramik ve akrilik boyama, 34,29 x 27,94 x 25,4 cm, 2017

Görsel 7-8-9: <https://modernegallery.com/works/objects/christopher-david-white-that-sin-king-feeling-2017/> (06.01.2026)

Christopher David White’a göre; *“İnsan doğaya çok benzer. Bir anlamda deri, ağaç kabuğu ve kökler de damarlar gibidir. İnsanlık doğal dünya ile ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır. Biyolojik kalıplarımız, mikro düzeyden makro düzeye, DNA’mızdan kozmosa kadar evrenin her yerinde yankılanır. Yine de kendimizle doğa arasına engeller koyduk. Bizi besleyen bu dünyaya karşı kendimizi bir düşman konumuna yerleştirdik. Bizi biz yapan her şeye yabancılaştık. Benim seramik çalışmalarım, doğayla olan ilişkilerimizi ve günlük etkileşimlerimizin insanlık ve çevre arasındaki kırılgan dengeyi nasıl etkilediğini inceliyor”*. Sanatçı bireyin veya toplumların dünya ile “nasıl” bir etkileşim kurduğuna/ kurması gerektiğine odaklanmaktadır. Özellikle günümüz küresel yapısında insanlığın teknolojik ve bilimsel başarılarının yeterli olup olmamasını sorgulayan sanatçı, doğa ile olan ilişkimizi de çalışmalarının merkezine almaktadır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde sanatçının seramik üretimleri insanın/ bireyin doğayla düşünceli ve sürdürülebilir bir ilişkiyi sürdürüp sürdüremeyecği durumunu da sorgulamaktadır. Sanatçı çeşitli malzemeleri taklit etme özelliğinden kaynaklı olarak kili tercih ettiğini dile getirir. Trompe L’oeil tekniğini stilistik bir seçim olarak kullanan sanatçı doğal ve insan yapımı özelliklerin yan yana gelmesiyle algıyı değiştirmeye ve izleyiciyi hem dışsal hem de içsel olarak daha yakından kendine/doğaya bakmaya zorladığını söyler (Artaxis.org, 2026).

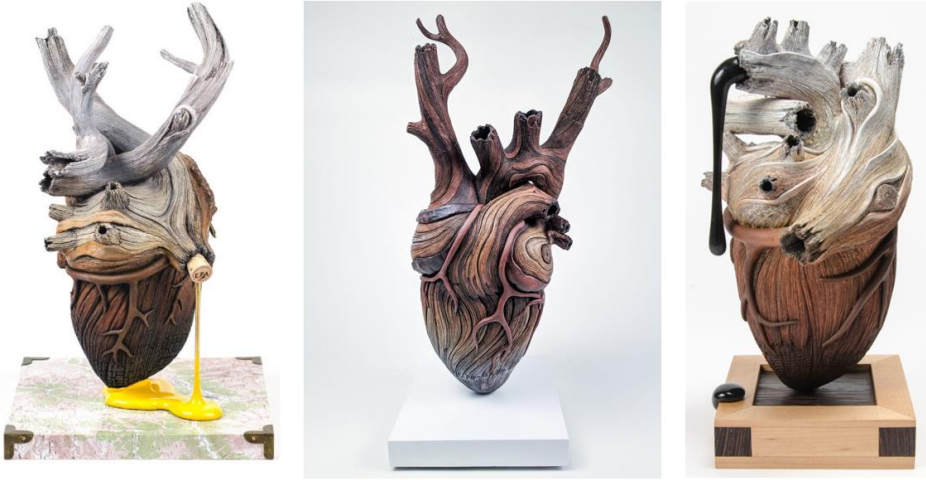

Görsel 10-11: Christopher David White, Seramik Heykel ve Detay, Seramik ve Karışık Malzeme

Görsel 10-11: <https://mymodernmet.com/christopher-david-white> (05.01.2026)

Sanatçının seramiklerinde yer alan bu hiperrealist görünümü elde etmek için, her parça üretim aşamasında birden fazla detaylandırma ile oluşturulmaktadır. White, ilk formu düğümler ve dallarla şekillendirmektedir. Daha sonra damarlar için seramik bünyeler üzerinde büyük oluklar açarak onların biraz da olsa kurummasını beklemektedir. Çalışmaların istenilen kuruluğa gelmesinden sonra

sanatçı, dişçi aletleri, tel fırçalar ve bıçaklar yardımıyla susuz kalmış seramik malzeme üzerine ahşap dokusunu andıran doğal çatlaklar ve çukurlar oluşturur. Sanatçı, seramikleri fırınlandıktan sonra, her heykeli büyük ölçüde nötr bir akrilik paleti ile boyamaktadır. Ancak sanatçı insan, çevre ve doğa arasında kurulan ilişkiye eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmaktadır. Sanatçı çalışmalarının manifestosunu şu şekilde ifade etmektedir; *“İnsanlığın doğaya ve doğal olana karşı kötüye kullanımını ve umursamazlığını vurgulamayı amaçlıyorum. İnsanlar, doğanın güzelliğini, kırılganlığını ve benzersizliğini kabul etme eğilimindeyken, aynı zamanda onu sonsuza kadar sömürülecek ve kontrol edilebilecek bir kaynak olarak görüyorlar”* (Ebert, 2021).

Görsel 12-13-14: Christopher David White, Kalp Heykelleri, Seramik ve Karışık Malzeme, Farklı Ölçülerde

Görsel 12: <https://artaxis.org/artist/christopher-david-white/#jp-carousel-40272>
(08.01.2026)

Görsel 13: <https://www.thisiscolossal.com/2021/12/christopher-david-white-sculptures/>
(08.01.2026)

Görsel 14: <https://chrissywakeup.weebly.com/> (08.01.2026)

White, ahşabın dokusunu ve damarlarını taklit ederek, insan figürünü, sanki sıfırdan inşa edilmiş değil de bir kereste bloğundan oyulup yontulmuş gibi inandırıcı bir şekilde işlemektedir. White'ın eserleri, doğa ile insan arasında olan ilişkinin çevre ve çevrenin korunması bakımından kırılgan dengeyi nasıl etkilediğini araştıran hatta bir anlamda sorgulayan üretimlerdir (Barnes, 2022).

Görsel 15-16-17: Christopher David White, Seramik Heykeller, Seramik, akrilik ve reçine.

Görsel 15: <https://chrissywakeup.weebly.com/> (15.01.2026)

Görsel 16: <https://mymodernmet.com/christopher-david-white-trompe-l-oel-sculpture/> (08.01.2026)

Görsel 17: <https://artaxis.org/artist/christopher-david-white/#jp-carousel-40270> (15.01.2026)

Sanatçının heykelleri bazen peri benzeri kadınlar bazen de grotesk vücut parçaları olsa da genellikle insana dair figürleri/ parçaları tasvir etmektedir. Sanatçı tüm çalışmalarında karışık malzeme kullanımını tercih etmektedir. White, seramik heykellerine yıpranmış, bozulmuş kalıntılar görünümü/ hissi verebilmek için küf, yosun ve su damlacıkları kullanarak boyama ve şekillendirmeler yapmaktadır. White’ın eserlerinin çoğu, kahverengi, rustik turuncu, sarı ve gri beton tonlarından oluşan toprak tonlarını kapsar. Zaman zaman sarı, mavi, pembe gibi farklı renklerin kullanımı da söz konusudur. Sanatçı, bir anlamda çalışmalarında “kalıcılığın nihai bir yanılsama olduğu” nu ve yaşamın çürümesinde de aslında enfes bir güzellik olduğu fikrini aktarmaya çalışmaktadır (Emery, 2026).

Görsel 18-19: Christopher David White, Seramik Heykel ve Detay Görüntüsü, Seramik ve karışık malzeme

Görsel 18-19: <https://theinspirationgrid.com/amazing-ceramic-sculptures-by-christopher-david-white/> (19.01.2026)

Yılmaz çalışmasında (2022: 17) Trompe L'oeil tekniğinin uygulama sürecine ilişkin görüşlerini belirtmektedir. Ona göre; özellikle seramik alanı ile ilgili olarak ürünün pişirim öncesi ve fırınlama sonrası ortaya çıkan beklenmedik sonuçlarla bu tekniğin uygulanmasında üstün bir uzmanlık gerektirmektedir. Söz konusu tekniğin uygulandığı seramik eserlerin ahşap yanılması yarattığı ve ağaç dokusunu elde etmek için sanatçıların çeşitli yöntemlere başvurdukları ve özel reçeteler hazırladıklarından bahseder. İlgili teknikle ortaya konulan seramik eserler incelendiğinde tekniğe bağlı zorluklardan dolayı yaygın olarak kullanılmadığı görüşündedir. Seramik malzemenin çalışma sürecinde en uygun müdahaleyi gerektirdiği gerçeği, bu malzeme ile çalışan sanatçılar için zorlayıcı parametreler olduğunu düşünmektedir. Pişme sonrasında ortaya çıkan renk, hiper gerçekçi anlayışla örtüşmelidir. Pişme sonrası beklenmedik renklerin ortaya çıkması söz konusu tekniği kullanan sanatçılar için diğer bir zorlayıcı faktördür (Yılmaz, 2022: 17).

Görsel 20-21: Christopher David White, Seramik Heykel ve Detay Görüntüsü, Seramik ve karışık malzeme

Görsel 20-21: <https://www.boredpanda.com/ceramic-sculptures-wood-christopher-david-white/> (19.01.2026)

Bu bağlamda, Trompe L'oeil kapsamında gerçekleştirilen seramik çalışmalarının ciddi bir teknik alt yapı ihtiyacı gerektirdiği dikkat çekmektedir. Bu teknik için boyalar, farklı el aletleri ve yüzeylerin şekillendirilmesi oldukça önemlidir. Kullanılan kil ve astarların renklendirilmeleri, malzeme bilgisinin dışında renk ve tasarım bilgisini/ tecrübesini de beraberinde gerektirmektedir (Kendir, 2020: 84).

Sonuç ve Değerlendirmeler

Bu çalışma, çağdaş sanat bağlamında ekonomik, kültürel ve teknolojik dönüşümlerin seramik sanatındaki yansımalarını Trompe L'oeil tekniği üzerinden

ele alarak, hipergerçekçi seramik uygulamaların güncel sanat söylemi içindeki yerini irdelemiştir. Tarihsel olarak resim sanatıyla ilişkilendirilen Trompe l’oeil tekniğinin, çağdaş seramik sanatında deneysel ve yenilikçi yaklaşımlarla yeniden yorumlandığı görülmüştür. Bu bağlamda teknik, yalnızca görsel bir yanılsama aracı olmanın ötesine geçerek, sanatçının kavramsal anlatımını güçlendiren bir ifade dili haline gelmektedir.

Seramik heykel alanında Trompe l’oeil tekniğinin ustaca kullanımı, doğaya ait olanın hipergerçekçi bir temsil aracılığıyla yeniden izleyiciye sunulmasını sağlamaktadır. Bu durum, izleyicinin algı sınırlarını zorlayarak gerçeklik, temsil ve yanılsama kavramları üzerine düşünmesine olanak tanımaktadır. Özellikle çevresel sorunlar ve insan-doğa ilişkisine odaklanan hipergerçekçi seramik heykeller, çağdaş sanatın eleştirel ve sorgulayıcı yönünü görünür kılmaktadır. Sonuç olarak, Trompe l’oeil tekniğiyle üretilen çağdaş seramik heykeller, geleneksel seramik anlayışının ötesine geçerek disiplinlerarası bir perspektif sunmaktadır. Bu teknik aracılığıyla sanatçılar hem biçimsel hem de kavramsal düzlemde yeni anlatım olanakları geliştirmekte; seramik sanatını güncel sanat tartışmalarıyla ilişkilendiren güçlü ve özgün üretimler ortaya koymaktadır. Bu bağlamda çalışma, çağdaş seramik sanatında deneysel yaklaşımların ve hipergerçekçi anlatım biçimlerinin önemi vurgulayarak, Trompe l’oeil tekniğinin seramik sanatındaki potansiyeline dikkat çekmektedir.

KAYNAKÇA

- Arcasoy, Ateş. (17-19 Ekim 2005). “Seramiğin tarihçesinden bir kesit”, III. Uluslararası katılımlı seramik, cam, emaye, sır ve boya semineri İstanbul: Türk Seramik Derneği Yayını.
- Aydın, M. Ç. (2009). Sanatlar ve toplumsal etkileşim. E Yayınları, İstanbul.
- Bingöl, Mehtap ve Çevik, Naile. (2020). Çağdaş sanatta öznel bir deneyim: ütopyaların bireysel yansımaları, Sanat ve Tasarım Dergisi, 26, s.309-329.
- Can, Gökçen Şahmaran ve Çakar, Nurtaç. (2022). postmodern çoğulculuğun dinamikleri olarak disiplinlerarası etkileşim bağlamında yeni

- kavramsalcı resim ve seramik birlikteliği. *Jass Studies-The Journal of Academic Social Science Studies*, 15(91), s. 259-280.
- Doğan, Fatma. (2019). Hiperrealizmin seramik sanatına yansımaları, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- Döl, A., Bingöl, M., ve Çevik, N. (2021). Çağdaş sanatta bir görme/düşünme biçimi olarak kolajın görsel sanatlar eğitiminde kullanılması ve deneysel süreç. *Atlas Journal*, 7(37), s.1201-1214.
- Erzen, Jale Nejdet. (1991). Modernizm sonrası sanat, çağdaş düşünce ve sanat, Plastik Sanatlar Derneği Yayınları, No:1, İstanbul.
- Kayahan, Z., & Arslan, M. (2024). Postmodernizm (1960 ve ötesi). M. Diğler & R. Soylu (Eds.), *Pirimitif dönemden günümüze sanatın öyküsü*, Pegem Akademi, s. 691-727.
- Kayahan, Zeliha ve Çevik, Naile. (2021). Bağlama sorunsalı üzerine alternatif bir malzeme olarak “ip”, *International Academic Social Resources Journal*, 6 (28), s.1237-1246.
- Kayalıoğlu, Ali Cihan. (2023). Çağdaş seramik sanatında uygulanmış deneysel yaklaşımların incelenmesi, *İdil*, 103, s. 316-327.
- Kaytan, E. (2009). Modern sanatta figüratif seramik heykeller, *Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*, İzmir.
- Kendir, İhsan. (2020). Hiperrealizmde trompe l’oeil tekniği ve seramik sanatında yansımaları, *Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*, Kastamonu.
- Kırmızıgül, Fırat Çağrı. (2020). Eko-dijital uzamda “tüketim” odaklı sanatçı okumaları. *Sanat Ve Tasarım Dergisi* (25), 215-235.
- Öz, Fatma Gizem. (2019). Doğanın hiperrealist seramik yansımaları, *Eskişehir Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*, Eskişehir.

- Özeskici, Şirin Koçak. “Seramikte kavram, biçim ve kimlik ilişkisi”. Ulakbilge, 56 (2021 Ocak): s. 41–48. doi: 10.7816/ulakbilge-09-56-04
- Özcan Özden, Seda. (2025). Seramik bünyelerde “kadın portreleri” üzerine bireysel söylemler. Sanat ve Tasarım Dergisi (36), s.167-188.
- Özrili, Y. (2023). Hipergercekçilik perspektifinden uygur sanatının simülasyon ve simulakrlarla inşa edilen dünyası. Journal of Literature and Humanities, 71, s.77-90.
- Şahbaz, Hasan. (2006). Modern seramik sanatında minimalizm, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.
- Yıldırım, Burak. (2021). Çağdaş seramik sanatında farklı malzeme kullanımı. Erciyes Akademi, 35 (1), s.371-385.
- Yılmaz, Seyhan. (2022). Trompe l’oeil tekniği ile doğa estetiğine öykünen seramik ağaçlar. Sanat Tarihi Dergisi, 31(1), s. 1-21.
- (Artaxis.org, 2026). <https://artaxis.org/artist/christopher-david-white/> (02.01.2026)
- Barnes, S (11 Nisan 2022). Illusionistic sculptures explore the relationship between humans and nature. <https://mymodernmet.com/christopher-david-white-trompe-l-oeil-sculpture/> (04.01.2026)
- Ebert, G. (16 Aralık 2021). Hyperrealistic ceramic sculptures by christopher david white mimic the splintered texture of decaying wood. <https://www.thisiscolossal.com/2021/12/christopher-david-white-sculptures/> (04.01.2026)
- Emery, A. (2026). Christopher david white and his fantastical clay creations. <https://dornob.com/christopher-david-white-and-his-fantastical-clay-creations/> (03.01.2026)

Görsel Kaynakçası

Görsel 1: <https://peakd.com/art/@maih/surreal-ceramics-by-christopher-david-white> (03.01.2026)

Görsel 2: <https://tr.pinterest.com/pin/263601384423066073/> (03.01.2026)

Görsel 3-4: <https://mymodernmet.com/christopher-david-white-trompe-l-oil-sculpture/> (03.01.2026)

Görsel 5-6: <https://mymodernmet.com/christopher-david-white-trompe-l-oil-sculpture/> (03.01.2026)

Görsel 7-8-9: <https://modernegallery.com/works/objects/christopher-david-white-that-sinking-feeling-2017/> (06.01.2026)

Görsel 10-11: <https://mymodernmet.com/christopher-david-white> (05.01.2026)

Görsel 12: <https://artaxis.org/artist/christopher-david-white/#jp-carousel-40272> (08.01.2026)

Görsel 13: <https://www.thisiscolossal.com/2021/12/christopher-david-white-sculptures/> (08.01.2026)

Görsel 14: <https://chrissywakeup.weebly.com/> (08.01.2026)

Görsel 15: <https://chrissywakeup.weebly.com/> (15.01.2026)

Görsel 16: <https://mymodernmet.com/christopher-david-white-trompe-l-oil-sculpture/> (08.01.2026)

Görsel 17: <https://artaxis.org/artist/christopher-david-white/#jp-carousel-40270> (15.01.2026)

Görsel 18-19: <https://theinspirationgrid.com/amazing-ceramic-sculptures-by-christopher-david-white/> (19.01.2026)

Görsel 20-21: <https://www.boredpanda.com/ceramic-sculptures-wood-christopher-david-white/> (19.01.2026)

“COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri” beyanları:

Etik Kurul Belgesi:	Bu çalışma için etik kurul onayı gerekmemektedir.
Çıkar Çatışması Beyanı:	Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazar/ların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.
Finansal Destek:	Bu çalışmanın araştırma ve yazım aşamasında herhangi kişi/ku- rum veya kuruluşlar tarafından finansal destek alınmadığı bil- dirilmiştir.
Katkı Oranı Beyanı:	%50-%50
Destek ve Teşekkür Beyanı:	
Sorumlu Yazar:	Rasim BAĞIRLI
Çifte Kör Hakem Değerlendirmesi:	Dış-bağımsız
<i>The following statements are made in the framework of “COPE-Code of Conduct and Best Practices Gui- delines for Journal Editors”:</i>	
Ethics Committee Approval:	Ethics committee approval is not required for this article.
Declaration of Conflicting Interests:	No conflicts of interest were reported for this article.
Financial Support:	It has been reported that this study did not receive financial support from any person/institution or organization during the research and writing phase.
Author Contributions:	%50-%50
Statement of Support and Acknowledg- ment:	
Corresponding Author:	Rasim BAĞIRLI
Double-Blind Peer Review:	External-independent